

‘Naar een weerbare Waard’

Een wenkend perspectief voor de Alblasserwaard in 2050
opgebouwd vanuit een robuust watersysteem
en een veerkrachtige bodem

Bureau Peter de Ruyter landschapsarchitectuur
i.s.m. Atelier des Hollants

Woerden, 20 mei 2019

BODEMOPBOUW

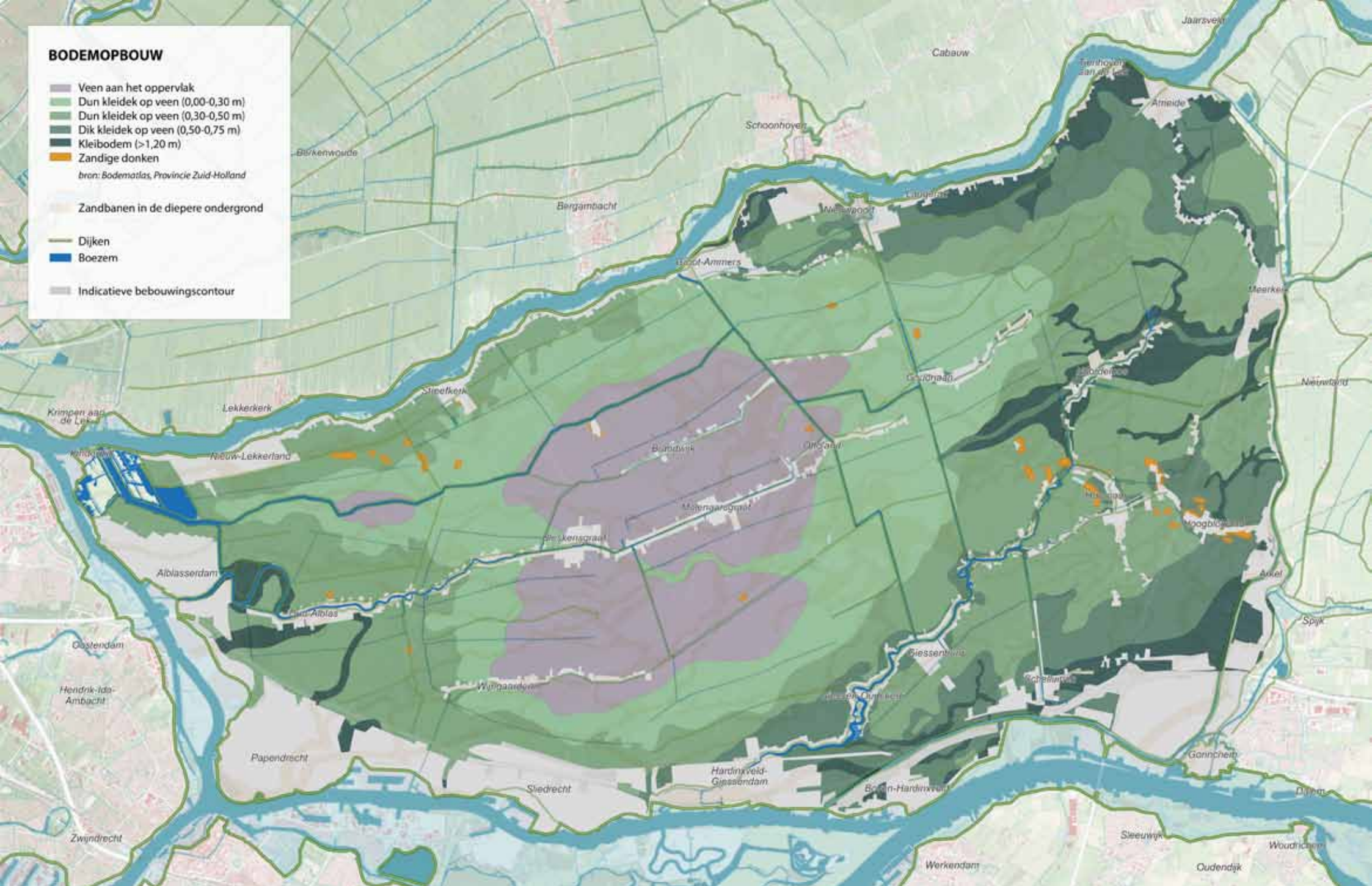
- Veen aan het oppervlak
- Dun kleidek op veen (0,00-0,30 m)
- Dun kleidek op veen (0,30-0,50 m)
- Dik kleidek op veen (0,50-0,75 m)
- Kleibodem (>1,20 m)
- Zandige donken

bron: Bodematlas, Provincie Zuid-Holland

- Zandbanen in de diepere ondergrond

- Dijken
- Boezem

- Indicatieve bebouwingscontour

Bodemdaling zichtbaar en voelbaar

Hoge belevingswaarde van uniek watersysteem dat tegen zijn huidige grenzen aanloopt in het licht van de klimaatverandering

Luuk Oevermans (SBB);

‘We moeten op zoek naar een langere verblijfstijd van ons neerslagoverschot in de Waard’

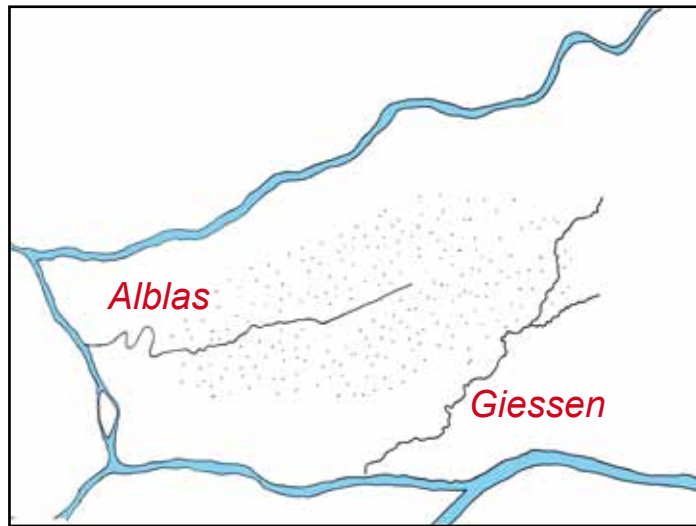

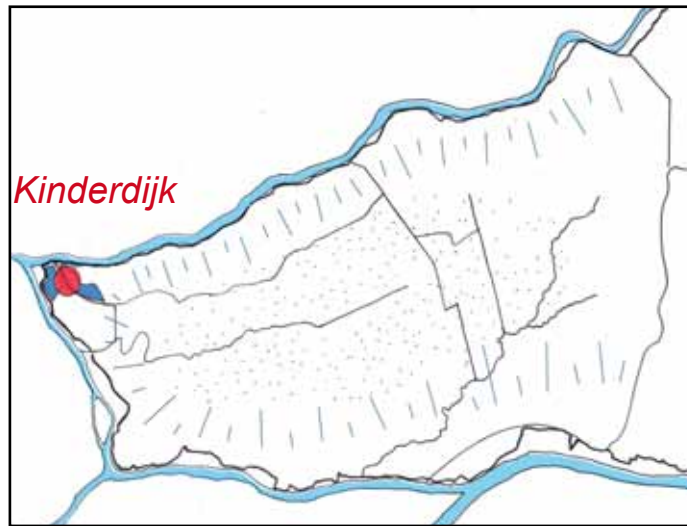
Ad van Rees
(melkveehouder en voorzitter ANV);

‘Peilen omhoog brengen in de winter is geen
probleem; dan groeit het gras toch niet
en staan de koeien binnen’

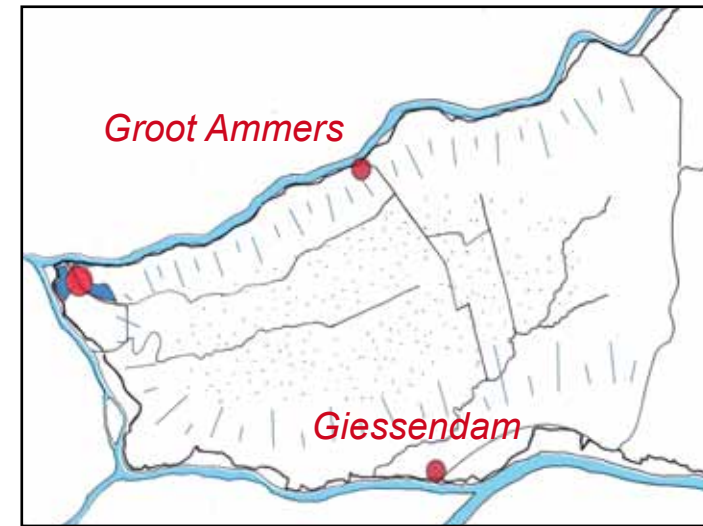
Op zoek naar een toekomstbestendig watersysteem;
van veenstroompjes, naar molens, naar gemalen,
naar nog meer gemalen

T=1

T=2

T=3

Maar ook op zoek naar meer water vasthouden;
Zouweboezem wordt 'Zouwespons'

T = 4

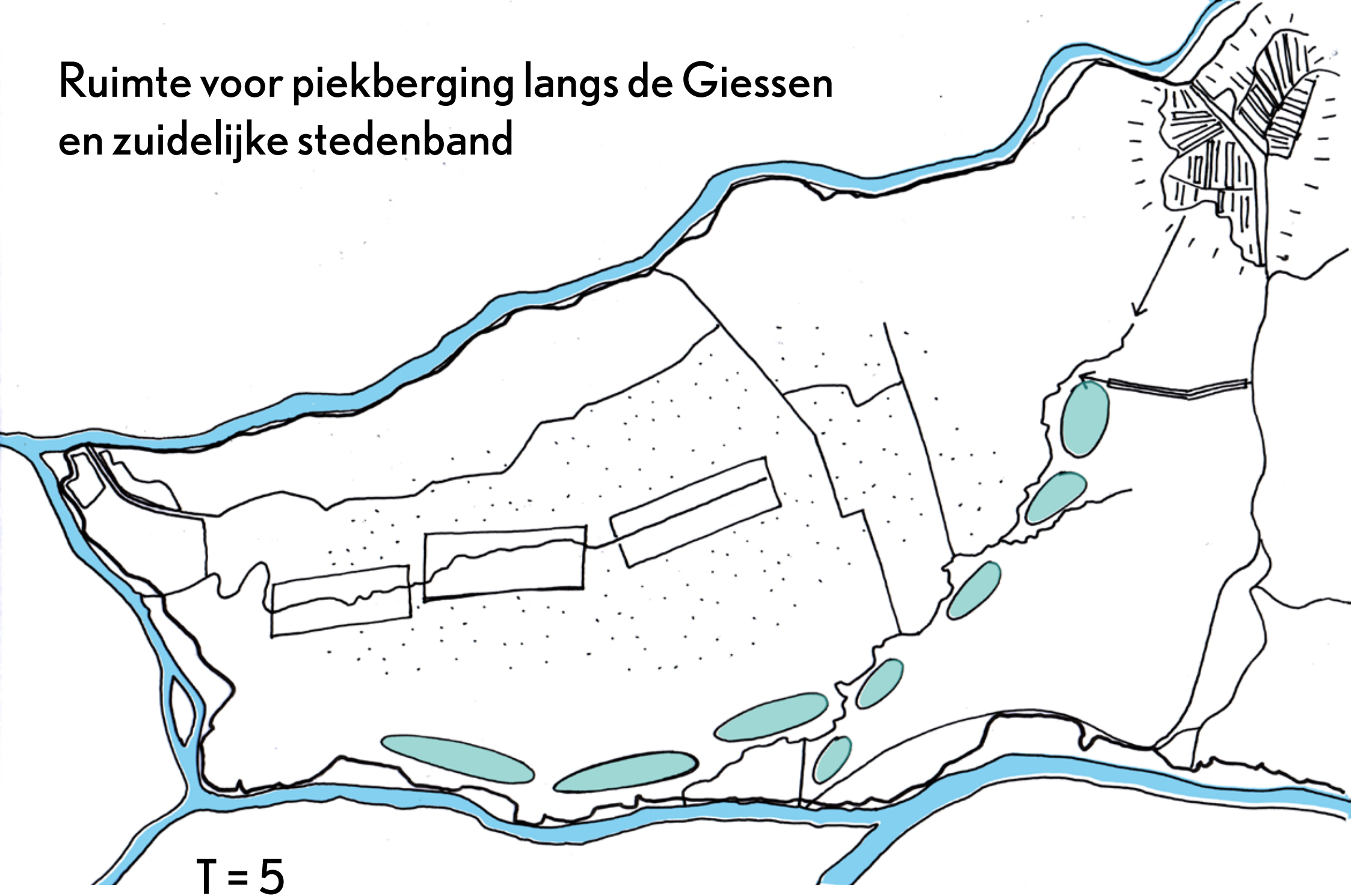
Scherpe overgang tussen Polder Broek en Zouweboezem

Zouweboezem wordt 'Zouwespons' (seizoensberging)

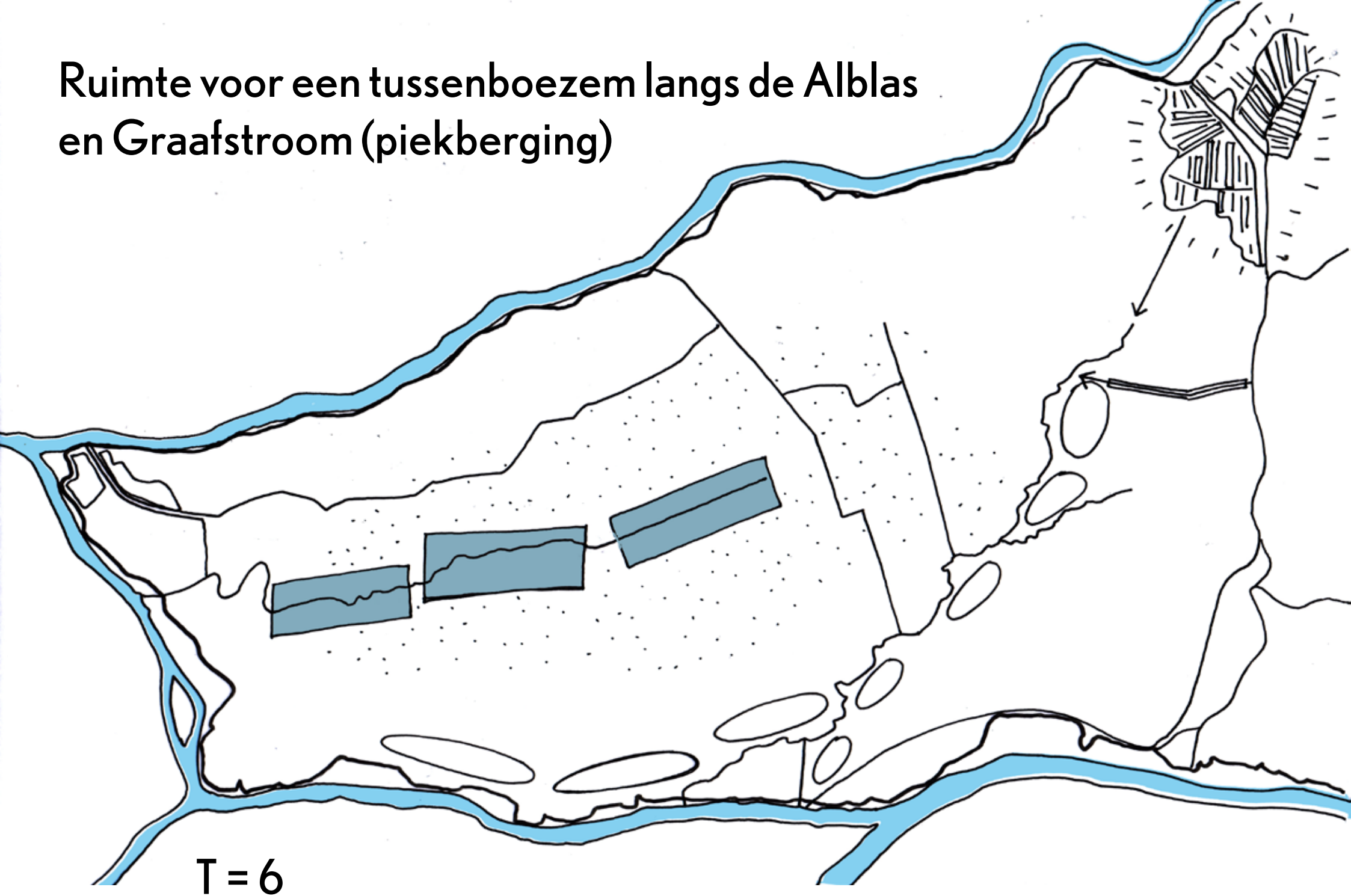

Ruimte voor piekberging langs de Giessen
en zuidelijke stedenband

T=5

Ruimte voor een tussenboezem langs de Alblas
en Graafstroom (piekberging)

T=6

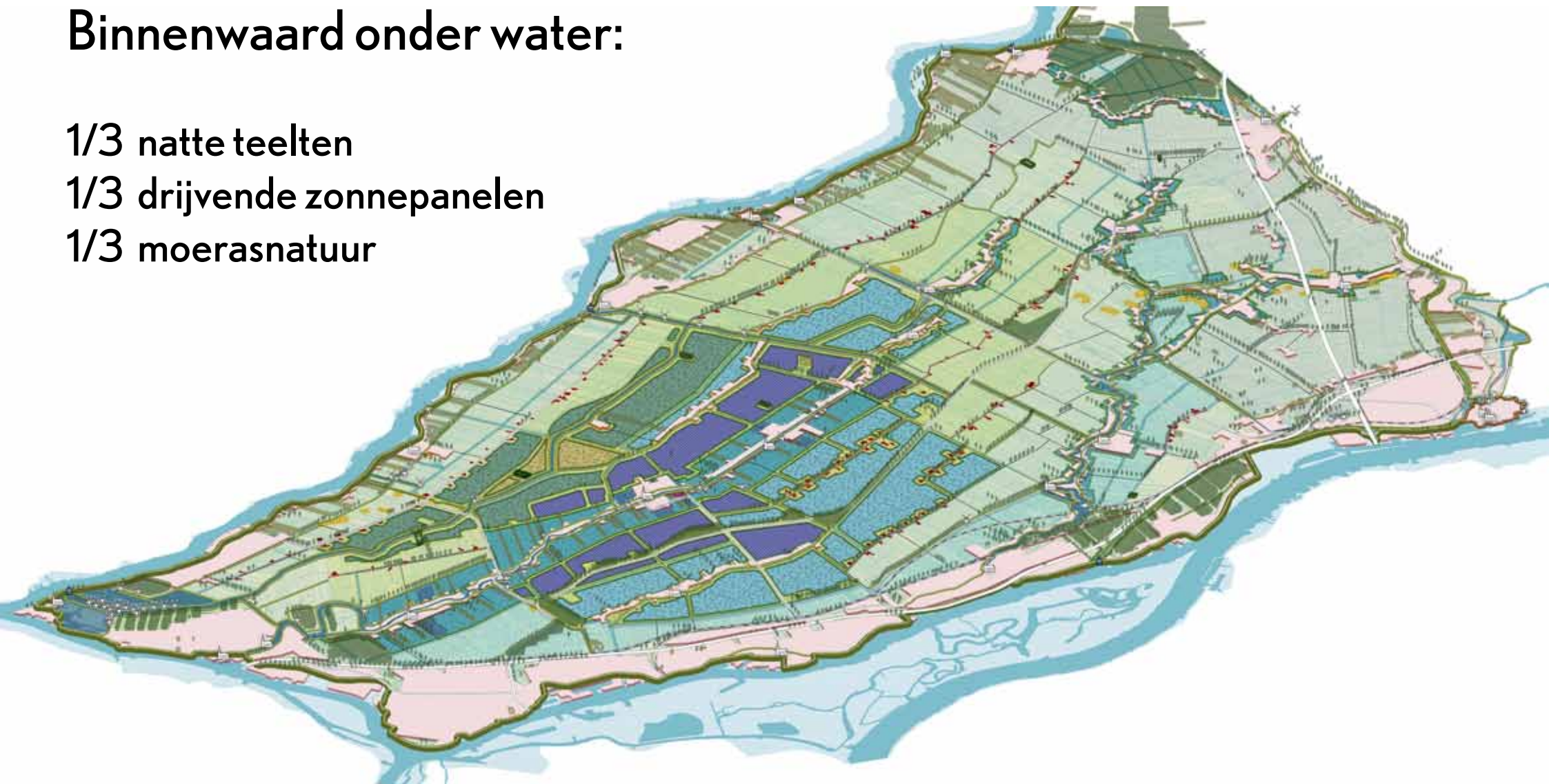
**Landschappelijk raamwerk met gedifferentieerd peilbeheer
als basis voor verschillende vormen van landgebruik**

Binnenwaard onder water:

1/3 natte teelten

1/3 drijvende zonnepanelen

1/3 moerasnatuur

Scenario 'stoppen bodemdaling'

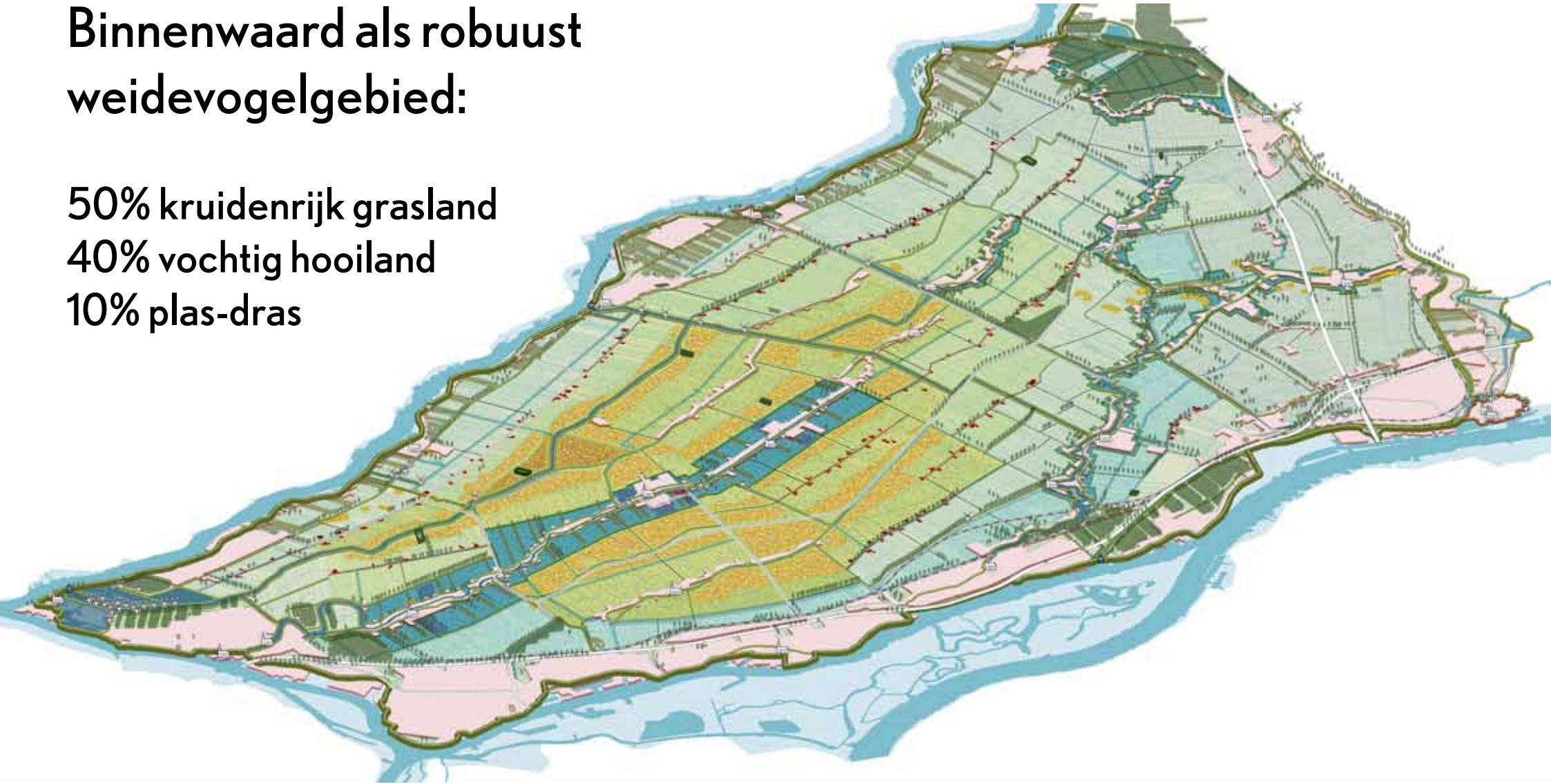

Binnenwaard als robuust weidevogelgebied:

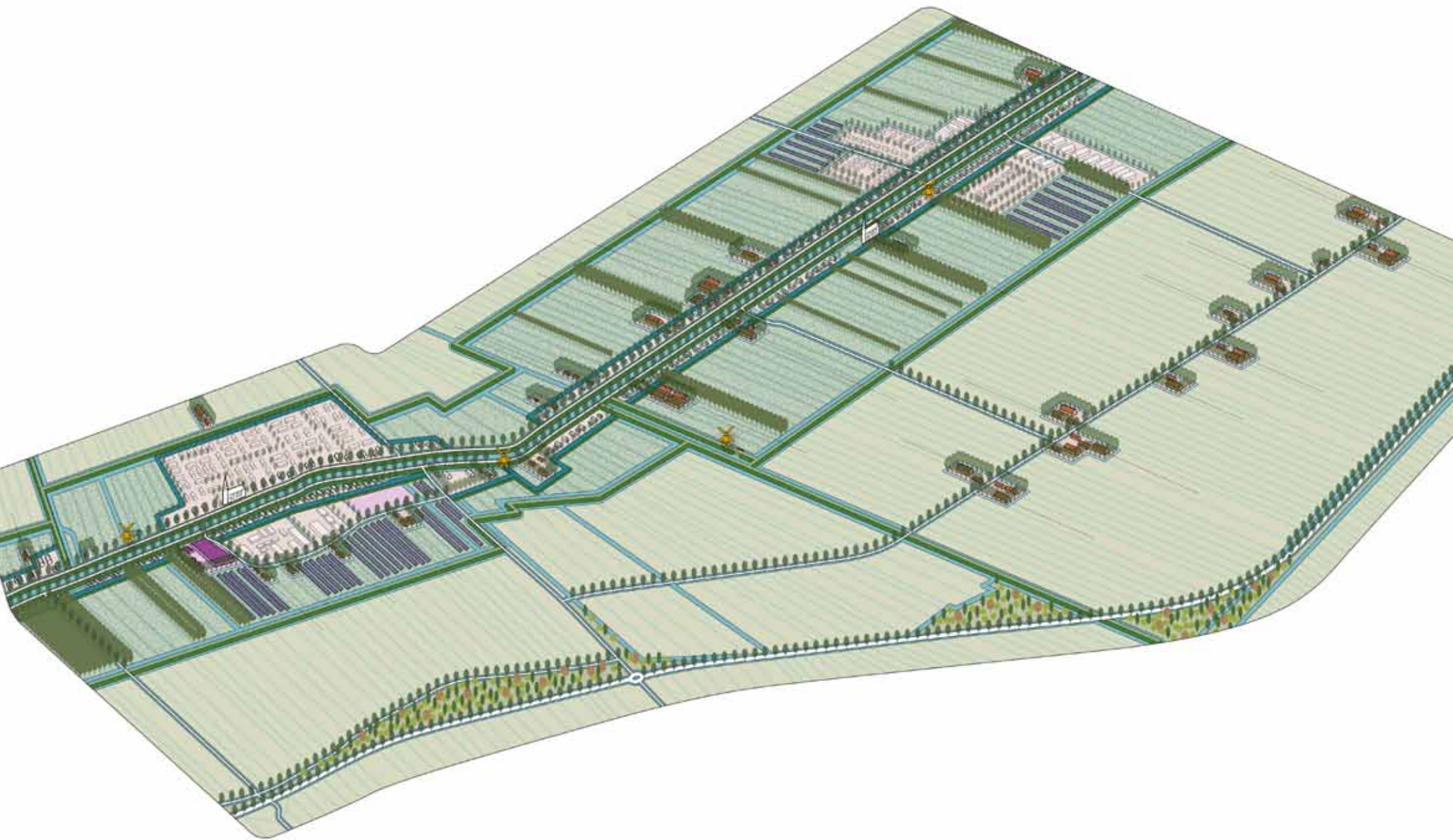
50% kruidenrijk grasland

40% vochtig hooiland

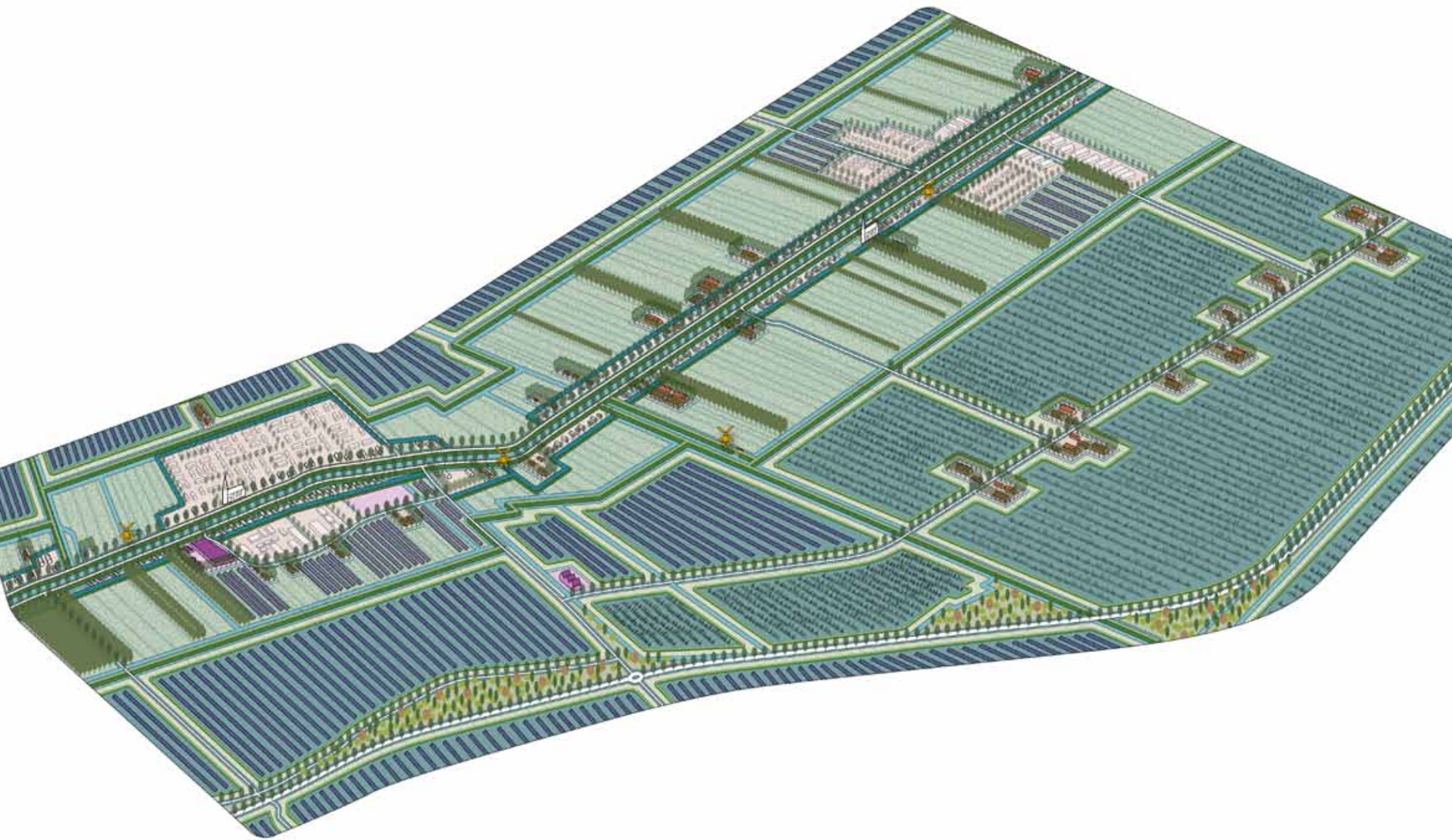
10% plas-dras

Scenario 'remmen bodemdaling'

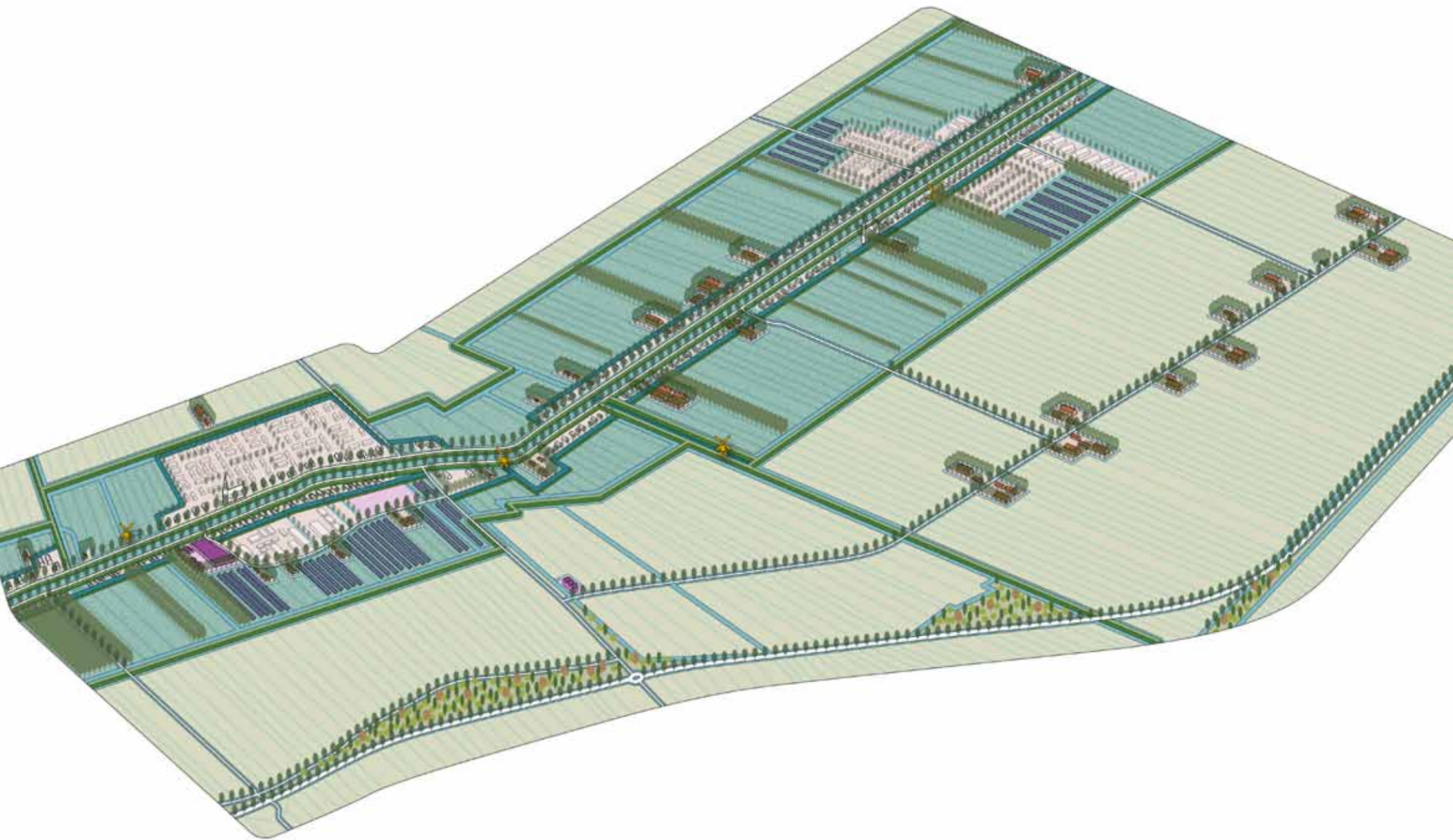
Uitsnede landschappelijk raamwerk omgeving Bleskensgraaf met tussenboezem als dorpscontour

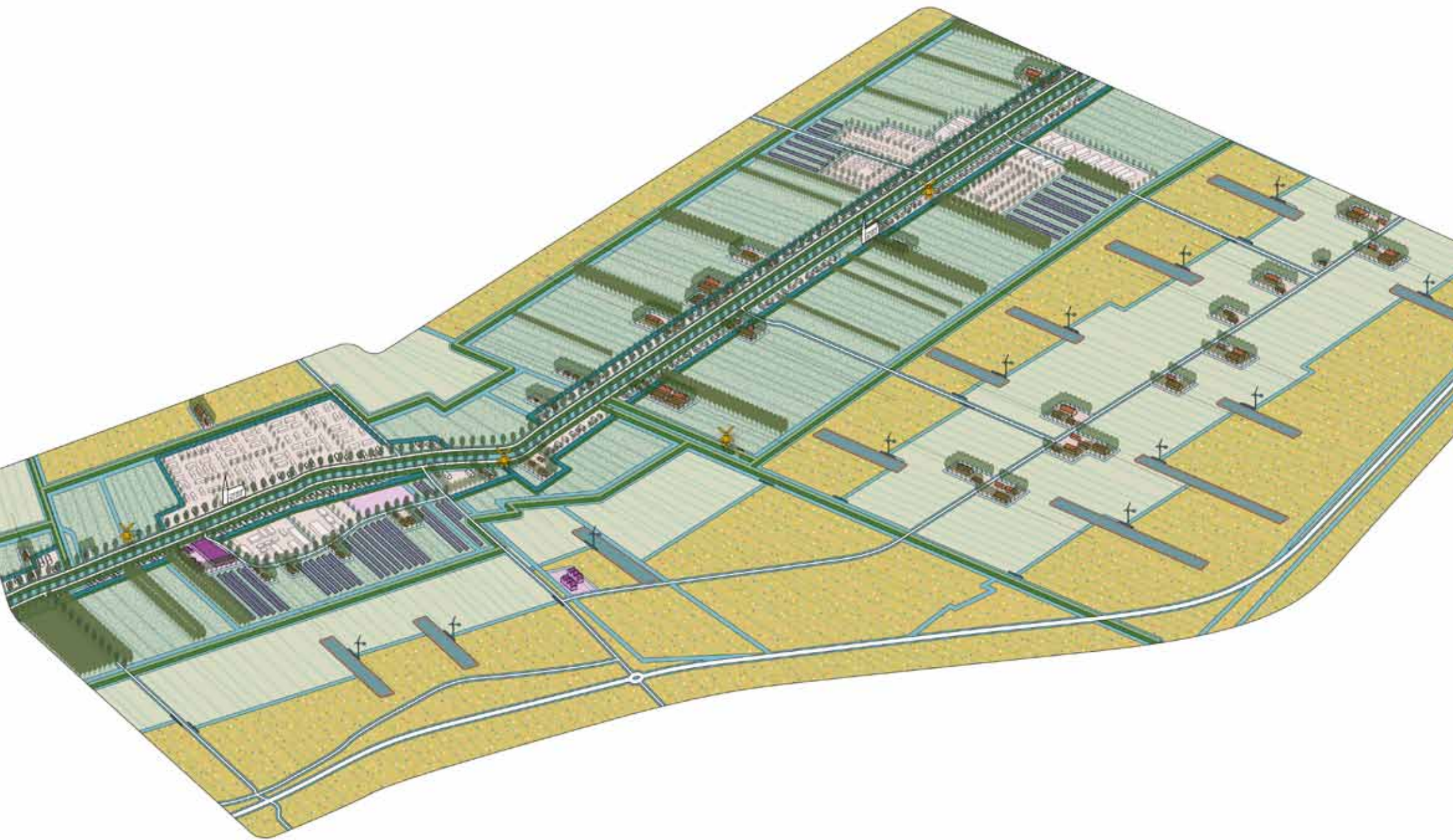
Uitsnede scenario 'Stoppen bodemdaling'

Impressie 'Stoppen bodemdaling' met drijvende zonnevelden

Uitsnede landschappelijk raamwerk omgeving Bleskensgraaf

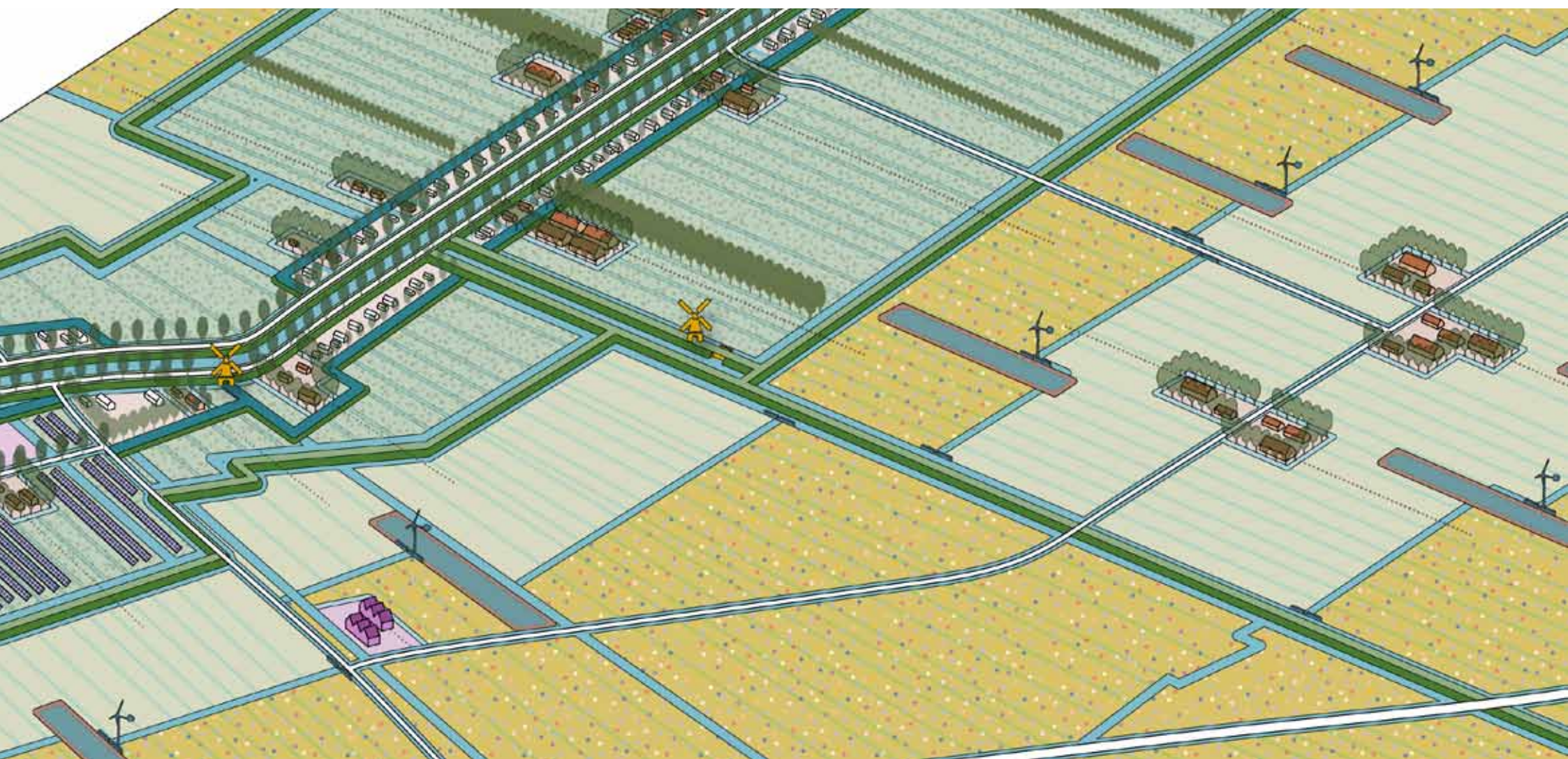

Uitsnede 'Scenario remmen bodemdaling'

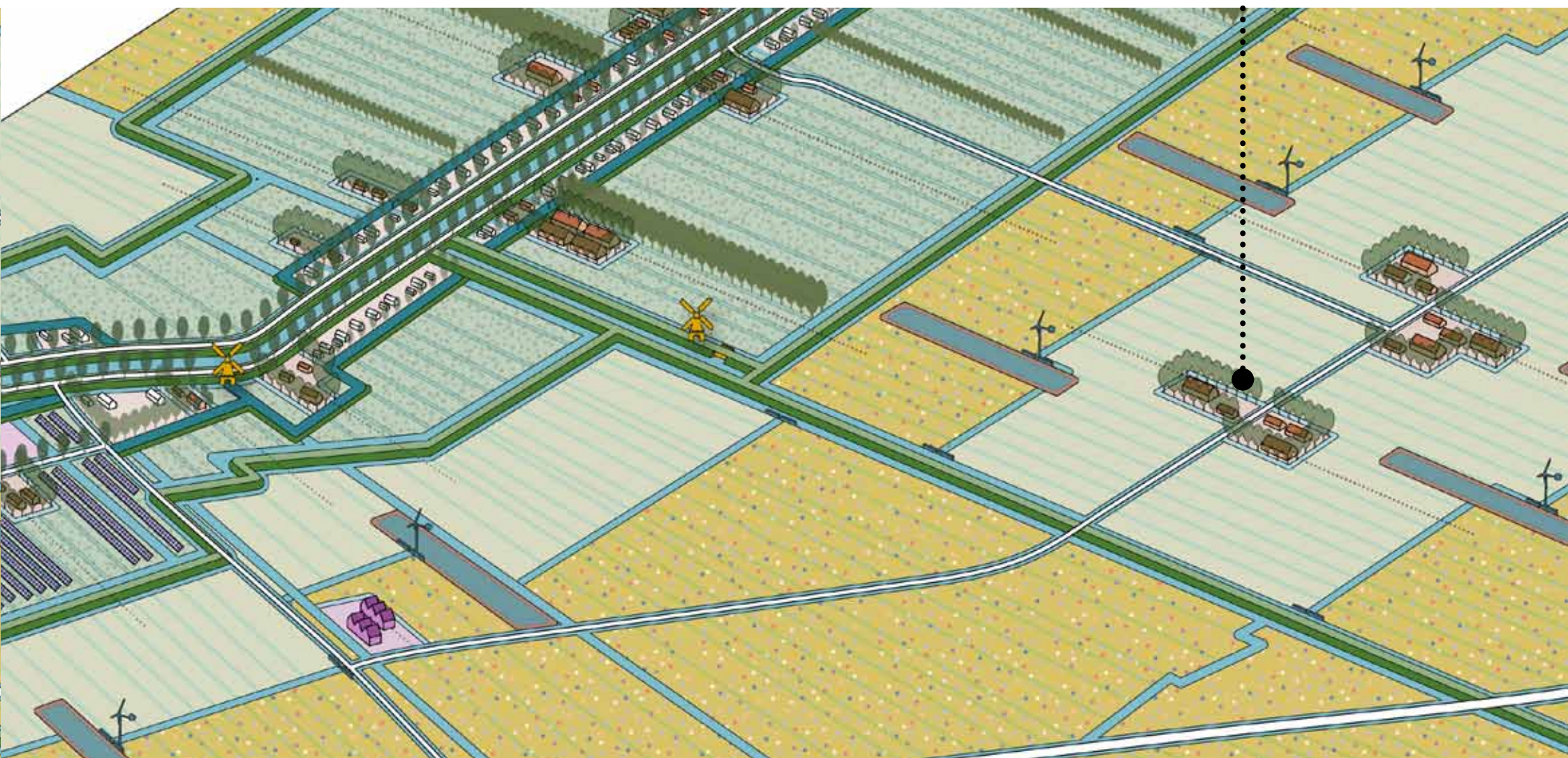
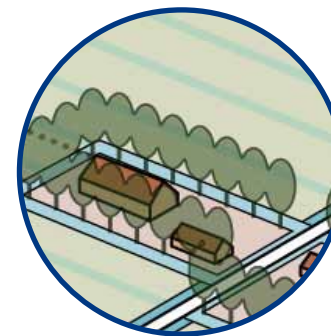
Impressie 'Remmen bodemdaling' met robuust weidevogelbeheer

Nieuwe bouwstenen voor extensieve grasboeren op natte veengrond

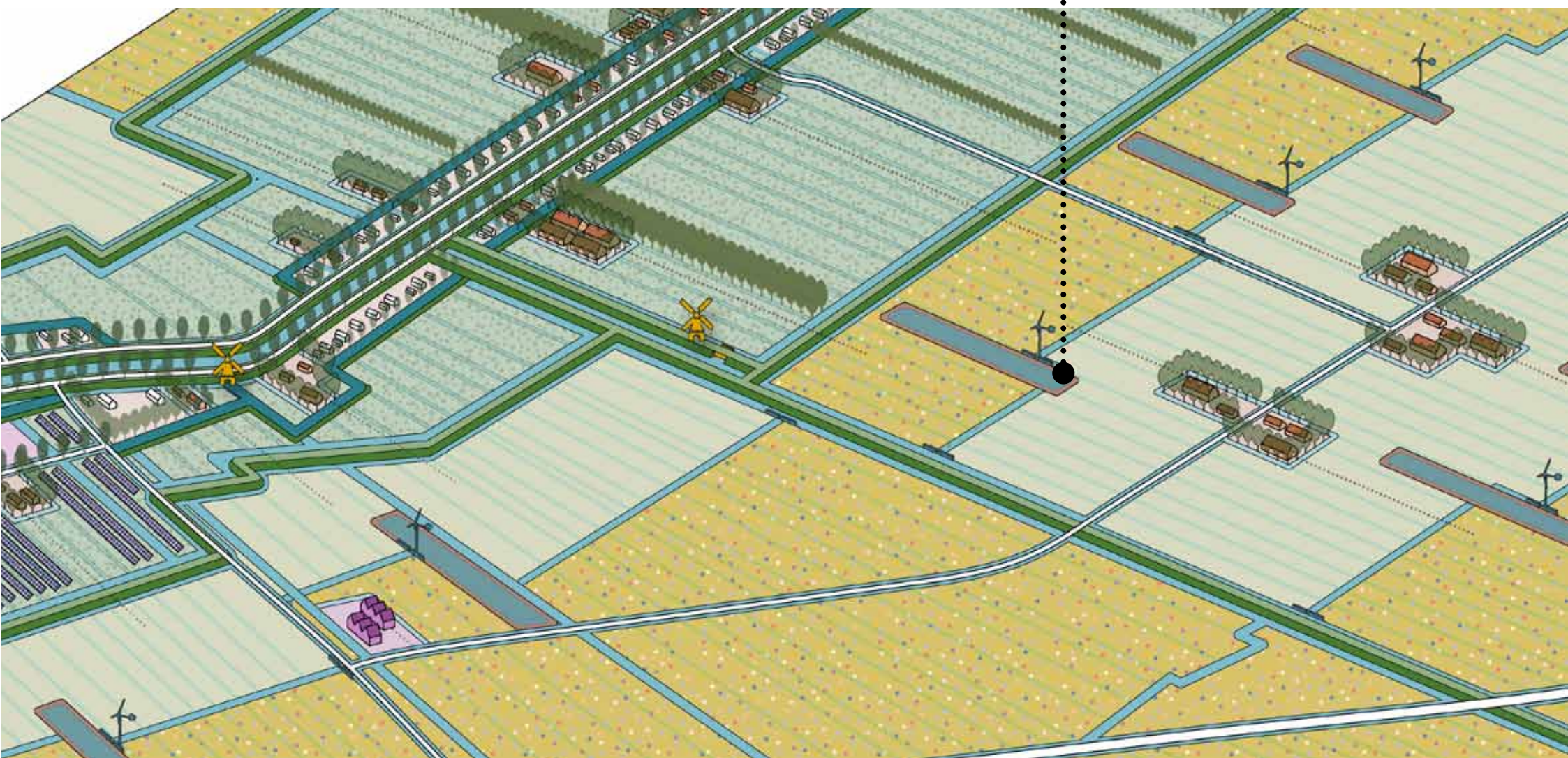
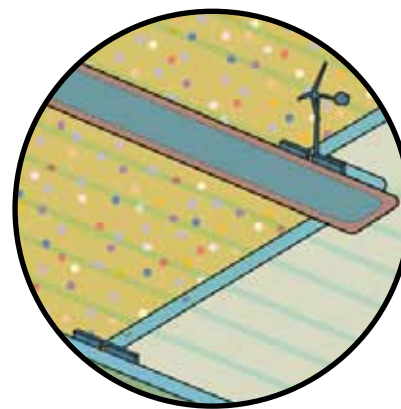

Ligboxstal wordt potstal 2.0
Scheiding van 'poep en pias' - ruige mest in plaats van drijfmest uitrijden

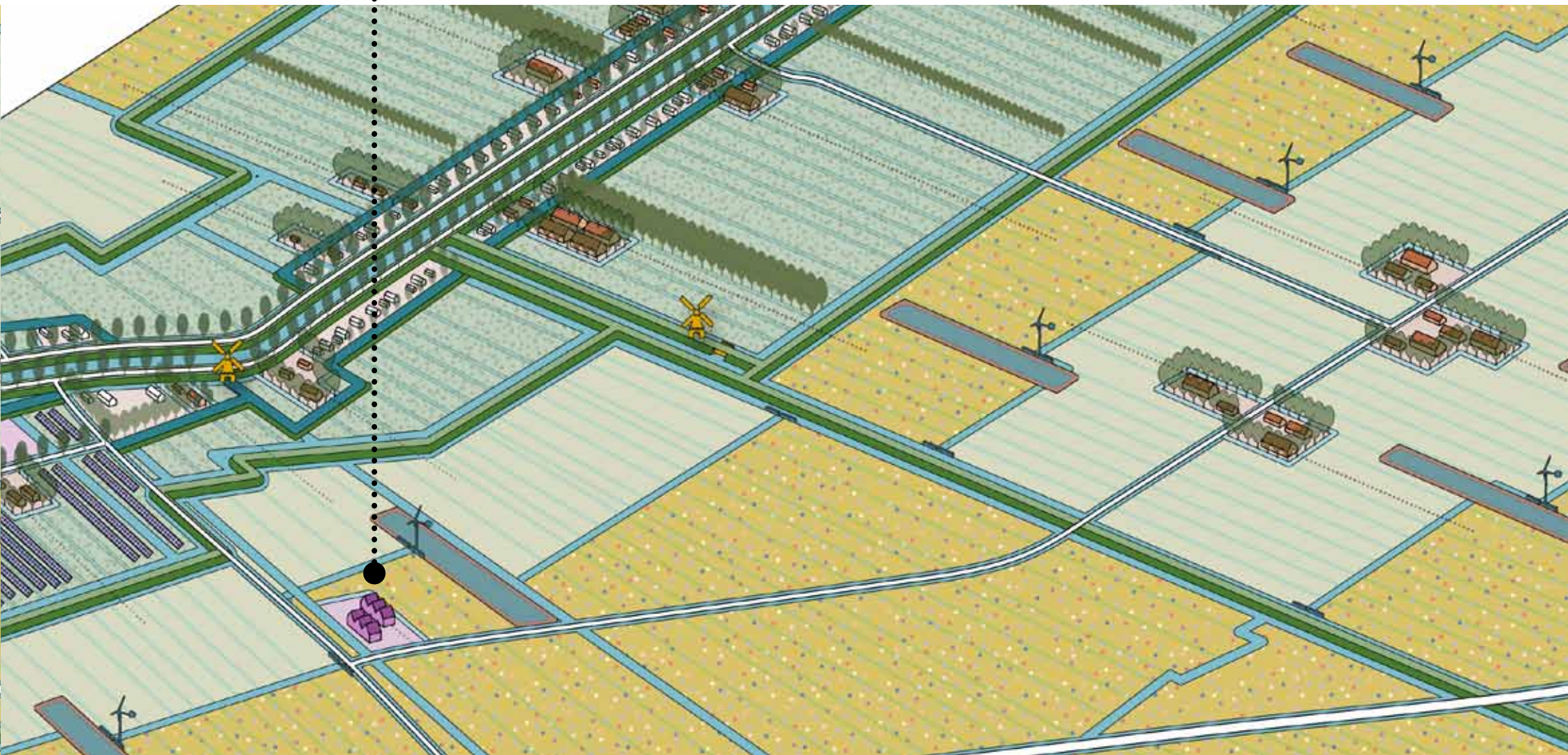

**Plas/dras met Bosman-molentje en stuwkje op grens
hooiland en kruidenrijk land om als boer op perceelsniveau
waterstanden zelf te kunnen reguleren**

Collectieve hooischuren om kruidenrijk hooi te delen met de gangbare boeren 'klei op veen' aan de randen, als onderdeel Gebiedscoöperatie 'De weerbare Waard'

Nieuwe governance + ruilverkaveling 2.0 voor rendabel boeren in een weerbare Waard

Theunis Jacob Slob
(melkveehouder +
wethouder Molenlanden)

‘Bodemdeling is een
maatschappelijke opgave,
zoek de verbinding met de
samenleving
door een ruilverkaveling 2.0
met oog voor klimaat,
biodiversiteit en recreatie’

‘Naar een weerbare Waard’

Een wenkend perspectief voor de Alblasserwaard in 2050
opgebouwd vanuit een robuust watersysteem
en een veerkrachtige bodem

Bureau Peter de Ruyter landschapsarchitectuur
i.s.m. Atelier des Hollants

@pderuyterland